

Introducció

He escollit per fer el meu treball el tercer bloc d'investigació, titulat Dona i societat ja que crec que és un tema de debat que continua éssent d'actualitat avui en dia. Tots sabem que la discriminació per sexes encara és vigent i que per molt desenvolupats que puguem estar (tecnològicament parlant), la discriminació encara no ha desaparegut en tots els sectors de la nostra societat.

Els tres blocs d'investigació estan molt lligats, per tant, encara que m'he centrat en el paper de la dona en la societat del s.XIX, no cal oblidar el treball i la vida i la mort ja que aquests temes formen part de la vida diària i per tant de la societat. És per això que sovint apareixen referències dels altres blocs.

El paper de la dona en la societat del s.XIX

La vida avui en dia no seria la mateixa si les dones del s.XIX no haguessin actuat com ho van fer (i com també ho van fer alguns homes) i aquesta és una de les conclusions més importants i alhora més bàsiques de que la dona va jugar un paper molt important en la societat del s.XIX.

Els inicis de l'encara actual lluita per la igualtat entre els homes i les dones es troben cap a mitjans del s.XIX. Aleshores, la dona era considerada inferior als homes fins al punt que no podien treballar als mateixos llocs que els homes ja que això els ofenia. El món quotidià estava regit pels homes i això feia que, com un peix que es mossega la cua, les idees sexistes anessin passant de pares a fills, ja que les idees de les dones o dels pocs homes que les defensaven no eren ni tan sols escoltades.

Era una època de precarietat econòmica amb una gran diferència entre les diferents classes socials. La mala alimentació i la mala higiene de la població (sobretot de la classe obrera) feia que l'esperança de vida fos molt baixa. A Barcelona per exemple, l'esperança de vida d'una persona de classe obrera entre els anys 1837 i 1847 era d'uns 23 anys (dades a l'annex). I la d'una persona de classe mitjana era d'uns 25 anys. En canvi, es calcula que a l'any 2015, l'esperança de vida d'una persona (ja no hi ha la distinció entre classes ja que les condicions de vida s'han equiparat força) és d'uns 80 per als homes i de poc més de 85 per les dones. Al segle XIX la distinció entre l'esperança de vida masculina i femenina també existia, però es feia notable només en la classe obrera i la classe rica, mentre que l'esperança de vida de la classe mitjana era força igual pels homes i per les dones. Com s'ha dit abans, una de les causes d'aquestes esperances de vida tant curtes, era la mala alimentació. La gent obrera menjava aliments de força mala qualitat, menjaven bastants vegetals però no anaven gaire ben alimentats ja que no menjaven gairebé gens de carn, i si en menjaven era amb molt de greix ja que era més barata; i el greix no era bo per la seva salut, ni els alimentava tant com altres aliments càrnics. Però com tot, això estava lligat també a una altra causa, perquè si els obrers no es podien alimentar bé era perquè no tenien el poder adquisitiu necessari per fer-ho.

La vida a les fàbriques era molt dura, amb jornades laborals molt llargues i sous molt petits. Els homes eren els que més cobraven, les dones i els nens cobraven menys, ja que les seves feines estaven considerades com a secundàries, encara que en realitat fóssin molt dures i pesades. Les famílies no tenien prou diners per poder alimentar bé a tota la família i sovint les dones feien hores extres a les fàbriques durant la nit per poder guanyar més diners. Una altra de les causes de mortalitat de la classe obrera eren les males condicions d'higiene i treball a les fàbriques, on la seguretat dels treballadors no es considerava important, i encara menys el seu benestar. Així, la vida a les fàbriques no era fàcil per ningú, però hi ha fets que feien que per les dones encara fos més difícil poder aconseguir una vida mínimament acceptable.

Molts obrers consideraven una falta de respecte treballar juntament amb dones (com indica el document 11) i ho consideraven immoral. Creien que les dones havien de treballar a casa i cuidar del nens. Les dones havien d'estar sempre a disposició del marit o del pare en cas de ser solteres. Els amos de les fàbriques consideraven

que com que la dona no podia aixecar pesos i fer els mateixos esforços que l'home, havia d'estar destinada a feines anomenades secundàries i que per tant el seu sou podia ser inferior (encara que fessin la mateixa feina queu un home). Les dones no podien tenir càrrecs importants, com mostra el document 2.

A més, el nivell d'escolarització era molt més elevat en els nens que en les nenes, ja que moltes d'elles s'havien de quedar a casa i això feia que de grans no poguessin realitzar feines tant importants com les dels homes.

Així, les dones mai podien arribar a ser lliures ja que sempre depenien dels homes. A més a més, abans del 1900 (que es va aprovar la primera reglamentació legal del treball femení i infantil), les dones podien ser acomiadades si faltaven per donar a llum i no tenien permís de baixa després del part.

Amb els anys, a base de reivindicacions, les dones van anar aconseguint millores respecte les eves condicions laborals. I la reglamentació del 1900 va ser un gran avenç.

Malgrat tot, la indústria a Catalunya va ser molt important, i sobretot a Barcelona:

... els nous grans protagonistes de la societat, els obrers, que a mitjans del segle suposen ja el 40 per cent de la població de Barcelona. Història de Catalunya (Modèstia a part) – Toni Soler. Pàg.194

Espanya estava lluny de tots aquests canvis socials i de tota aquesta industrialització i això queda reflexat en les paraules d'Alfons XII en una estada a Barcelona: *... Si lograrse hacer de toda España una Barcelona, estoy eguro de que hubiera hecho de mi patria una gran nación.* Història de Catalunya – F. Valls i Taberner, F. Soldevila. Pàg 496.

Després d'anar aconseguint llibertats en l'àmbit laboral, la dona va anar intrduint-se a poc a poc en l'àmbit polític i va anar demanant el dret al sufragi femení que va arribar per primer cop a Europa el 1906 a Finlàndia i que va acabar amb l'acceptació d'aquest dret un cop passada la Segona Guerra Mundial a l'Europa oriental.

Actualment, la dona ha aconseguit molta igualtat respecte els homes, però desgràciadament hi continua havent una clara discriminació en segons quins sectors de la societat. Encara hi ha feines on la dona és considerada inferior o si més no és mal vista. A més, hi ha empreses que discriminen sexualment a l'hora de contractar empleats ja que les dones poden quedar embarassades i això suposa una baixa per maternitat. I per si no fos poc, la dona ha de continuar acceptant situacions com la de portar una casa a més de treballar (és a dir, tenir dues feines) ja que hi ha homes que continuen pensant que les feines de la casa són només per a les dones.

I tot això només fixant-nos en la nostra societat, perquè encara hi ha societats on les dones son encara al s.XXI considerades inferiors als homes i, en certa manera, esclaves. Hi ha societats on les dones no tenen dret ni a opinar, ni a pensar... i a vegades fins i tot ni a ser vistes pel carrer.

Així que la meva conclusió final per aquest treball és que s'ha avançat molt i que això està molt bé, però que malgrat tot encara queda molt per fer. I les coses només podran canviar si tots nosaltres ens conscienciem de que realment les coses encara no estan prou bé i de que cal millorar. Perquè si les dones del s.XIX no s'hagués mobilitzat i s'hagués conformat al que tenien, estic segura que les coses haguessin estat molt diferents i que possiblement encara seriem molt lluny de ser on som.

Bibliografia

- Història – Batxillerat
- Alcoberro, F. Barceló, J. Castillo, N. Montardit

Editorial Teide

Tercera edició 1999

- Història de Catalunya

Ferran Soldevila, Ferran Valls i Taberner

Editorial Selecta

Cinquena edició 1982

- Història de Catalunya (modèstia a part)

Toni Soler

Editorial Columna

Onzena Edició 1999

- Enciclopèdia Temàtica Oxford

Volum 8 – Història s. XIX i XX

Autors Varis

62/Difusió editorial

Primera edició 2001

- <http://www.gencat.es/sanitat/cat/spgg.htm>

Annexos

Els annexos són gràfics de les dades del llibre per tal de poder treure les conclusions més ràpidament, ja que amb una gràfica és més fàcil de veure les diferències entre els valors.

Així, hi ha 6 gràfics sobre diferents temes de la societat del segle XIX, com per exemple el cens total dels assalariats, la població activa femenina, l'escolarització a Catalunya o l'esperança de vida.